

MAI VILÁG

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Csütörtök, október 4.

Nem lesz kenyérünk

Irta Erdélyi Elemér

Közgazdasági állapotaink tarthatatlanságát igazolja az a két cikk, amely most a Mai Világban megjelent. Az elsőben a városi fogyasztó közönség jogos felháborodásának ad kifejezést a cikkíró az élelmiszerek drágasága hiánya miatt, — a második a székely földműves elszegényedéséről, tönkremeneteléről fest szomorú képet.

Igazán elszomorító dolog, hogy ezek a tények valók. Egyrészt a városi fogyasztókörösek a háború utáni tízedik évben arra kellett ébredjen, hogy a legszükségesebb élelmiszereket képtelen beszerezni, másrészt a földműves osztály nem titkolhatja tovább, hogy koldusbotra jutott.

Hogy történhetett ez meg? Kikre a hibája, mulasztása eredményezte a katasztrófát? Leszögezhetjük, hogy sem a városi fogyasztókörösek, sem a birtokosok nem voltak okozói a képtelen helyzetnek, hanem igenis az a rendszertelenség, előrelátás hiánya, ami az elmúlt tíz év közgazdasági politikájának irányítását jellemzi.

Rekordtermést hirdettek búzából az idén és már nincs örlöképes buza. A hivatalos statisztika szerint a tengertermés kevéssel lesz kisebb, mint tavaly volt — és már általános a vészkiáltás a tengerhiány miatt. Pár évvel ezelőtt annyi volt a hiányos sertés, hogy a gazdák nagy veszteséggel tudták csak rajtuk tud adni, ma már nincs szalonna, nincs zsír. A tejtermékekben olyan túltermelés volt, hogy a falusi tejszövetkezetek be kellett szüntetniük üzemiüket, most pedig hivatalosan felemelték a tej árakat, nehogy eltűnjön a tej a piacról.

Mind sötét árnyat vet közgazdasági politikánkra, hogy ma a háború utáni tízedik évben rekvirálásról, ármazimálásról tárgyalunk komolyan városi bizottságokban.

Lehet rekvirálni, lehet árakat mazi-málni, de éppen a háború évei megtanítottak rá mindenkit, hogy ezekkel az eszközökkel csak infekciókat lehet terjesztani az éhezőknek, de közellátást biztosítani nem.

Nagy koncepciójú, mezőgazdaságot támogató kormányprogramra és annak azonnali becsületes végrehajtására, a mezőgazdaságot hátráltató gazdasági intézkedések megváltoztatására van szükség. Fel kell ismerjék végre a vezetőkörök óriási horderejét az ország lakossága közellátásának, a földműves osztály sürgős talpraállításának. A kormánynak egy jó orvos szerepet kell vállalnia, aki a földműves útjóról tartja kezét, nem százával keldja a bizottságokat, hanem mikor baj van, azonnal nyújtja a segítséget.

A mindenáron való kisajátítási készség eredményezte, hogy a földbirtok minden átmenet nélkül máról-holnapra kivétel nélkül azok kezébe, kik hozzáértéssel, sok szeretettel munkálták és munkáltatták földjeiket, nagyjértékű gazdasági eszközökkel, rendes üzemi-tervek alapján képesek voltak állandó és nagy terméseket produkálni, hízó

állatokkal, tejtermékekkel a fogyasztó közönséget ellátni. A helyükbe lépett kis birtokosoknak kiosztották a földet, de senkinek sem jutott eszébe, hogy tanítani, oktatni, gazdasági eszközökkel, a birtokosoknak feleslegessé vált használatokkal el kellene látni, — mert a maguk szerénységével és gyámoltalanságával képtelenek arra a feladatra, amely elé állították.

Nem gondolták meg a vezető körök, hogy a gabona, marha, sertéskivétel után befolyt vámilletékek mennyire megboszulják magukat, meglehetősen könnyvették el a nagy bevételeket, de, hogy a kivétel lehetetlenné tette, a marha, ló, sertésenyésztés csődjét.

A romániai magyar kisebbségi ligát felveszik a Népszövetségi Unióba

Pangratti szerint szabadon működhet a romániai liga — Madridban tartják meg a legközelebbi ülést

(Prága, okt. 3.) A népszövetségi ligák kisebbségi bizottsága tegnap ülést tartott, amelyen Vilfan olaszországi szlovén delegátus nyilatkozott Mussolini kijelentéseivel kapcsolatban, amelyek szerint a kisebbségi kérdés megoldása azért volna nehéz, mert a népkisebbségek többnyire a határokon laknak.

— A kisebbségek védelmére — mondotta a delegátus — nemcsak maguk a kisebbségek, de a többségiek szempontjából is gondoskodni kell. Ez hozzátartozik az államrendszer békés egységéhez.

A felszólalásra Sulló Géza a csehszlovákiai Magyar Párt elnöke válaszolt és rámutatott arra, hogy a kisebbségi bizottság nem azért van, hogy a többségeket védelmezze. Azt megvédi az állam szigorú büntető törvénykönyve. Az, hogy a kisebbségek a határon laknak, még nem okalap arra, hogy az államok ne teljesítsék a béke-paktumokban magukra vállalt kötelezettségeket. Miért vonták ugy a határokat, hogy a kisebbségek ide kerüljenek?

A gyűlés kapcsán

Pangratti román kisebbségi delegátus magáévá tette Vilfan kijelentését.

ami a szlovák delegátust átháson kellemetlenül érintette.

Ezután az állampolgárság és az illetékeségi jog kérdése került megvitatásra. Az albizottság javaslatot dolgozott ki, amelyben a ligák kéri az államokat, hogy a nemzetközi jog kodifikálásának bizottságába kiküldött delegátusait hatalmazzák fel egy javaslat megtételére. Ez a javaslat arról szól, hogy létesítsenek olyan jogi intézményeket, amelyek alkalmas fórumok állampolgársági konfliktusok eldöntésére.

Napier angol delegátus a javaslattal szemben főlegesen tartja a római

logja eredményezni, arra már nem gondoltak. Mert tessék jól megjegyezni, hogy nemcsak az nincs, amivel hízalni kellene, de hízalni való sertésállomány is nagyon kevés van.

Elnézik a kormányon lévők, hogy a gabonáért egy-két bank és azok érdekkörébe tartozó nagy malmok állapítják meg. A cséplés után ők állítják az árakat, mikor a gazda köz- és magántartozásainak fizetésére szorították, mindig világparitáson alul vásárolják össze a csekély feleslegeket, január hóban megkezdődik az ár-emelkedés, a tavaszi hónapokban eléri a kétszeresét. A gazda a kedvező árakat kívánni nem képes, mert 28—36 százalékos kölcsönrel csak bírja elhatja meg.

Hadgyakorlatokat a hadsereg harc-képessége miatt tartani kell, de módját kellene találni, hogy a gyakorla-

tokhoz ne a földművesek lovaikat vites-senek el, — mert ahány pár ló rekviráltatik, annyi hold őszi buza vetése marad el. Mindenki igyekszik meg-szabadulni lovától, ez pedig a löte-nyésztés teljes megszűnését fogja eredményezni. A mezőgazdasági kamarák nem váltották be a hozzájuk fizetett reményeket, a földműves osztály nem látja, nem érzi, hogy van egy szerv, amelynek hivatása volna az ő bajaitval foglalkozni.

De se szeri, se száma a jogos pa-naszoknak. Ha az arra illetékesek még most sem ébrednek tudatára annak, hogy baj, nagy baj van, rövidesen el-jutunk oda, hogy a városi közönség nélkülözni fog, a falusi kigazda pedig nem a saját, hanem a bankok birto-kain fogja tengetni nyomorúságos életét.

konvenció ratifikálásáról szóló kérelem ismétlését és olyan szövegezést ajánl, amely nem zárja ki a hágai döntőbíróshoz intézendő esetleges felhívás lehetőségét.

Sulló ezután kiemeli, hogy százezer állampolgárság nélküli hontalan fel-szólította a kormányt, hogy

a csehszlovák köztársaság jubileumi évfordulóján adja meg mind-azoknak az állampolgárságot, akik azt kéri.

Az albizottság fontos jelentőségű há-tározatát szavazás után elfogadta.

Külön érdekessége volt az ülésnek Pekár magyar delegátus felszólalása, aki kérdést intéz Pangratti román delegátushoz, hogy milyen stádiumban áll jelenleg a romániai magyar népliga ügye. A szervezet ugyanis kért adott be, hogy ruházzák fel jogi személyi-séggel, ezt a kérést azonban elutasí-tották.

Pangratti válaszol a kérdésre és kijelenti, hogy Romániában nincs szükség ilyen természetű tömör-lés működéséhez jogi személyi-ségre.

Ez mindig így volt és ma is ez a hely-zet.

Pekár a választ abban a reményben fogadja el, hogy ezután semmilyen akadály nem lesz a romániai magyar kisebbségi liga működésének, vala-mint a ligának az unióba való felvé-telét sem akadályozhatja most már semmi.

A népszövetségi ligák tegnap dé-lutáni ülésén a választmányt újra vá-lasztották. Az új választmány elnöke Bernstorfi német delegátus lett. A leg-közelebbi ülést Madridban fogják megtartani. Ezen előreláthatólag a ro-mániai népkisebbségi liga delegátusai is hivatalosan képviseltetni fogják ma-gukat.

ELEGANS,
DIVATOS
ÉS FINOM

SZÖRMEBUNDÁT

csakis a

Blănăria Vieneză

szörmeáruházában
(Cluj, Főter 33.)
kaphat.

Az osztrák tartományi főnök a gyűlések zavartalan lefo-lyását kívánja a szocialis-táktól

(Bécs, okt. 3.) Hivatalos közlés sze-rint a tartományi főnöke szocialis-ták felebbezését csak olyan feltétel mellett hagyja jóvá, ha megegyezést kötnek a két tervezett gyűlés zavartalan lefo-lytatására. A szocialisták még nem ad-tak választ.

Villamoskarambol harminc sebesülten. Prágából jelentik: Ma délben két villamos hibás váltó-állítás miatt összeütközött. Mindkét kocsí kisiklott s az egyik feldőlt. A ka-rambolnak mintegy harminc többé-kevésbé súlyos sebesültje van.

Ma délelben hirdetik ki a kolozsvári kisebbségi iskolák növendékeinek érettségi eredményeit

(Cluj-Kolozsvár, okt. 3. A Mai világ tudósítójától.) A kolozsvári kisebbségi iskolák érettségi vizsgálatai tegnap délelben befejeződtek és ma déli 12 órakor hirdetik ki a vizsgák eredményeit. A kolozsvári Baritui-gimnáziumban folytak le a kisebbségi gimnáziumok érettségi vizsgálatai, amelyen a kolozsvári piarista gimnázium, a Marianum, a református fiú- és leánygimnázium, az unitárius kollégium és a beszercei lutheránus gimnázium növendékei vettek részt.

Az érettségi bizottság elnöke Spatu egyetemi tanár volt és a bizottság Hulea Ovidius, Michel Henry, Sulica M., Gherman T., Jon Popa és Lacriteanu tanárokból volt összeállítva. A bizottság állítólag sokkal szigorúbban vizsgáztattott, mint az első számú bizottság, amely a Regina Maria-leánygimnázium helyiségeiben az állami iskolák növendékeit vizsgáztatta. Az állami iskolák növendékeinek érettségi vizsgálata vasárnap estig fog elhúzódni tekintettel a vizsgára jelentkezők nagy számára. Itt az eredményt valószínűleg hétfőn délelben fogják kihirdetni.

Megkezdte működését az üzérkedést kivizsgáló bizottság

(Cluj-Kolozsvár, október 3.) A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara az érdekeltek tudomására hozza, hogy a jogtalan üzérkedés megfékezésére és megtorlására szóló végrehajtásban az alábbi fontos módosítások történtek:

A kihágást megállapító jegyzőkönyvet, ha azt nem a vizsgálóbíró, ügyész, vagy járásbíró vette fel, a kivizsgáló bizottságnak adják át, amely véleményt mond a jegyzőkönyv felvételének alapját képező körülmények felett. Azok a hatósági közegek, akik jegyzőkönyvet vesznek fel — a fent megnevezett személyeken kívül — a gyanúsítottat e bizottság elé idézik és megküldik a gyanúsítottnak a jegyzőkönyv másolatát, aki a jegyzőkönyv felvétele után huszonnégy óra alatt köteles a bizottság előtt megjelenni.

Ha a jegyzőkönyvet felvevő közeg nem állapítaná meg a bizottság előtt való megjelenés idejét, a gyanúsítottnak joga van a jegyzőkönyv felvételétől számított tízenkét óra alatt azt a bizottságtól kérni. A bizottság kivizsgálja az esetet és véleményét a tárgyalás alkalmával az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium küldöttje útján ismerteti.

Ajánlatos, hogy a kihágással gyanúsított kereskedők és iparosok vegyék igénybe a bizottságok támogatását.

— Mozidráma a tengeren. Hongkongból jelentik: Most vált csak ismeretessé, hogy a China Navigation Co. társaság Enking nevű gőzösét, amely Singaporeból Swatuba tartott, három nappal ezelőtt tengeri rablók támadták meg. A rablók a hajót a Dias-Baytól északra fekvő Hong-Hay-Bayba vontatták. Itt a gőzöst azután kifosztották. Egy hajótestet és a hajó főmérnökét — mindkettő angol volt — a rablók megölték. A hajó kapitányát és a hajó kínai orvosát megsebesítettek. Később érkezett jelentés szerint a gőzös jelenleg utban van Hongkong felé.

CORSO-FILMSZÍNHÁZ

KÜLÖNLEGES MŰSOR

PANAMA

A párisi élet mélységeinek és csillogásainak eddig legerősebben megragadó drámája
Holnap premier.

Matador-film.

Legujabb Ufa heti journal

HARRY PIEL

legujabb dialmas filmje

EMBER EMBER ELLEN

Elvben elhalasztották a Rajnavidék kiűritését

(Páris, okt. 3.) A francia sajtó arról a feltűnést keltő eseményről ad hírt, hogy Briand elvben megbeszélte Guillemanttal, a megszálló csapatok parancsnokával és Londaunál, a leszerelés előkészítő

bizottság elnökével a Rajnavidék kiűritésének technikai módjait. Ez a megbeszélés csak teoretikus ugyan, azonban mégis óriási eredmény Briand és Poincaré legutóbbi elhangzott beszédei után.

A szerb parasztszövetség szolidaritást vállalt a horvát parasztsággal

Betiltották a parasztdemokrata koalíció gyűlését

(Belgrád, október 3.) A parasztdemokrata koalíció tegnap gyűlést akart tartani Zengben, amelyet azonban a hatóságok nem engedélyeztek.

A szerb földművelőszövetség belgrádi kongresszusa tegnap a késő esti órákban befejeződött. A kongresszus különös érdekessége volt, hogy a szerb parasztszövetség szolidaritást vállalt horvát parasztszövetségekkel.

A kongresszus határozataiban megállapították, hogy Szerbia hely-

zete soha sem volt rosszabb, mint a jelenben, amiért a kormányt terheli a felelősség. A június 20-iki parlamenti merénylet, melynek dícs István és két képviselőtársa áldozatául esett, a nemzeti vívmányokat is kétségessé teszi.

A kongresszus mély szimpátiáját fejezte ki horvát parasztszövetségei iránt és felhatalmazta a képviselőklubot, hogy az egyenjogúságot indított harcban a végsőkig menjenek el és szükség esetén vonuljanak ki a sztrájkból.

A párisi román delegáció a francia bankárok aláírásával Londonba utazott a kölcsön végleges perfektuálására

Victor Antonescu a miniszterelnök speciális megbízásával Párisba utazott — Szombathig meg lesz a kölcsön?

(Bucaresti, október 3. Saját tud.) A belpolitikai élet középpontjában néhány nap óta Averescu tábornok áll, aki az utóbbi időben különös magatartást vett fel úgy a nemzeti parasztpárt, mint a kormánnyal szemben. Pártívei azt mondják, hogy nem csinált mást, mint amit minden párt elnöke: magának követeli a hatalmat.

Ugyanakkor azonban hibájul rögzik fel azt, hogy a másik ellenzéki pártba egyszerűen belerugott. A nemzeti parasztpárt a tábornok magatartását azzal magyarázza, hogy a néppárt több tagja át akar lépni a nemzeti parasztpártba és ennek kontraparizozá-

sa végett vett föl ilyen magatartást Averescu tábornok.

Komoly események vannak készülőben

A nemzeti parasztpárt régebbi ígéreteihez híven új tervet dolgozott ki a kormánybuktató akció lefolytatására. Az akció eszközei harciasabbak, mint eddig voltak. Ennek az új tempónak ad igazolást a nemzeti parasztpárt hivatalosnak, a „Dreptatea”-nak a tönkbe, amely valósággal forradalmi. Ugyanakkor azonban a kormány felhivatalosa is megkezdte a csatát és minden ellenzéki akciót oda vezet le,

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgőnycim: ESCOMPTÉ.

Telefon: 16, 11-99, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Nyugdíjas tisztviselőket

akvizíciós munkára

fix fizetéssel és magas jutalékkal

állandó munkára

keresünk

(Cím a kiadóban)

hogy az csak az állam prezstizsének külföldön való kompromittálását célozza.

Tanácskozások a kölcsönről

A kormány teljes erővel belefeküdt a kölcsöntárgyalások gyors lebonyolításába. Bratianu Vintila miniszterelnök tegnap délután újabb megbeszéléseket folytatott Victor Antonescu és Budulescu megbízottakkal azokról a hírekről, amelyek legutóbb érkeztek Párisból a külföldi kölcsönnel kapcsolatban.

A tanácskozásokon elhatározták, hogy Victor Antonescu a mai nap folyamán Bratianu Vintila egy speciális megbízatásával Párisba utazik, ahol azonnal fölveszi a kapcsolatokat de Monet bankárral, a Banque de France kormányzójával.

Ez a találkozás, kormánykörökben kiszivárgott hírek szerint döntő jelentőséggel fog bírni a kölcsöntárgyalások kimenetelére és azt sem tartják valószínűnek, hogy még a hét végéig aláírják a kölcsönszerződést.

Londonba utaztak a párisi megbízottak

Az Adeverul tegnap esti számának jelentése szerint a Párisban tartózkodó román delegátusoknak sikerült megszerezni a francia bankárok zsróját a kölcsönhöz. Az aláírt szerződéssel a delegátusok azonnal Londonba utaztak, ahol véglegesen perfektuálják az ügyletet.

Victor Antonescunak ezután másirányú küldetése van, amelyről azonban a legtitkosabban hallgatnak. Londonból egyelőre nem érkeztek jelentések a román delegátusok próbálkozásának kimeneteléről.

A francia-angol egyezmény válaszként Mussolini hatalmas tengeri flottát létesít

(Páris, okt. 3.) A francia sajtó egy része olyan tónusban ír, hogy az angol-francia flottaegyezmény kimondottan Olaszország ellen irányul. Az „Echo de Parisban” Perrinax író vezércikkét és kijelenti, hogy ez a szerződés hatályon kívül helyezi a Washingtonban kötött francia-olasz szerződést, amely nagy Oeuvre szerint Poincaré csak kepmutatatoskodik azzal, hogy a biztonsági kérdésekkel kapcsolatosan mindég csak Németországot emlegeti, közben azonban Olaszországra céloz.

A francia és angol közvélemény pressziójára közlésezzik az új flotta egyezményt. A levelezést azonban nem hajlandók nyilvánosságra hozni, hanem csak a szerződés végleges szövegét.

Mussolini egyébként már válasszolt is az olaszellenes egyezményre azzal, hogy admirálisát megbízta egy új földközi tengeri flotta építési tervének kidolgozására. Az új flotta Mussolini intenciójának megfelelően monstruozusnak ígérkezik.

Mussolini választát külpolitikai körökben megint a kardesőrtető politika egyik megnyilvánulásának minősítik, az objektívebbek azonban elismerik, hogy jogosan járt a francia diplomácia kételti machinációival szemben jogosan járt el.

A francia-angol flottaegyezmény ügye még távolról sem mondható lezártnak, mert amennyiben a kérdés nem tisztázódik, úgy komoly politikai bonyodalmakra számíthatunk. Ezzel pedig Európa egy lépéssel előbbre haladt a „leszerelés” felé.

Hirdessen a Mai Világ-ban

Egymilliárd frank kárt okozott az Iser völgyében az árvíz

(Páris, okt. 3.) Tegnap borzalmas árvízkatasztrófa pusztított az Iser-völgyében. A Szajna zsilippjei azokon a részekén, ahol a világháborúban megsérültek, összeroppannak a folytonos esőzéstől megduzzadt folyam

hullámzásainak erős nyomása alatt.

A mederből kituduló víztömeg hatalmas területet öntött el és több községet valóságban elsodort a föld színéről. A hivatalos vizsgálat megállapította, hogy az elföntött területek területének

melés szempontjából három évig teljesen hasznavehetetlenek. A kár az árvíz sújtotta területeken meghaladja a milliárd frankot. Véletlen szerencsének köszönhető, hogy a borzalmas árvíz nem kívánt emberáldozatot.

Kolozsváron is hallották az éjszaka az óriás Zeppelin rádiójelentését

London felett repült el éjszaka Eckener kapitány

(Cluj-Kolozsvár okt. 3.) Nem mindennapi élményben volt részük azoknak a rádiótulajdonosoknak, akik tegnap este a német leadóállomások programját hallgatták. Kelet-európai időszámítás szerint 11 óra 5 perckor Berlin, Frankfurt és Breslau bejelentették, hogy hallgatónak főhallgattára érintkezésbe lép az óriás Zeppelin léghajóval a kérdésekre adott válaszokat a rádióhallgatók is hallani fogják.

Pár perc múlva hallani lehetett az állomások hívását:

— Halló! Zeppelin léghajó! Itt Berlin, Frankfurt, Breslau — feleljenek, mikor lesz a léghajó holnap Berlin felett?

Kissé atmoszferikus zavarok közben megjön a válasz a több, mint három ezer kilométer távolságból:

— Nyolc órakor Eckener kapitány

Berlin felett lesz és üdvözlő sorokat intéz a német főváros lakóihoz.

— Ha helyesen értettük — válaszolt Berlin — tehát reggel nyolc órakor, jó utazást kívánok Önöknek és a viszont hallásra reggel nyolc órakor. Gute Fahrt Herr Schlee. (Ez a rádiótelefonista).

Végig az angol partokon

(Köln, okt. 3.) A Zeppelin tegnap délután két órakor elérte a Rajnát és háromkor Köln felett repült el. Negyed óra múlva Köln körülpülés után a léghajó a Rajnavidék felé vette útját, majd elrepült Essen és Duisburg felett. Este felé a Zeppelin átrepült a holland határon és

hét óra tájban megjelent Rotterdam felett.

A városban a beállott sötétség sile-

mele elég jól kivehető a hatalmas léghajó körvonalait.

Este nyolc órakor dr. Eckener szikratávíró küldött az angol légügyi minisztériumnak, melyben bejelentette, hogy

tíz óra tájban eléri az angol partot és elrepül London felett.

Ma éjjel folyamán az összes német, holland és angol rádióállomások zenét közvetítenek a Zeppelin fedélzetéről.

A Zeppelin London felől való visszatérében az éjszaka Helgoland szigete felett repült át Hamburg felé, ahova reggel hat órakor érkezett meg. Az angol part elhagyása után a Zeppelin legutolsó értesítése így szól:

— A léghajón minden rendben, kitűnő utunk van, a repülés programja szerint folyik le.

Fogaras tiltakozik, hogy Balant a becsületes emberek sirjai mellé temessék

Még mindig nem hantolták el a rablógylöket

(Brassó, okt. 3. A Mai Világ tudósítójától.) Az Oltvidék veszedelmes baramfájának megfeketedett testéről a belügyminisztérium intézkedésének megfelelően levágták a fejét és spirituszba téve Bukarestbe küldték, majd megtették a szükséges lépéseket a rablógylök eltemetésére.

Az utolsó aktust azonban olyan váratlan körülmény akadályozta meg, amelyhez hasonló manifestációt nem igen láthattak eddig. Arról van szó, hogy Fogaras jobb erkölcsökhöz szokott lakossága a legerélyesebb tiltakozását fejezte ki az ellen, hogy Balant, aki hat ember vérért ártatlanul kiöntött, becsületben meghalt ember sirhamja mellett fektüdjön.

A fogarasi lakosság tiltakozó manifestációja oly intenzív mértékben nyilvánult meg, hogy a kompetens hatóságok távirati úton Bukarestből kértek információkat arra vonatkozólag, hogy milyen magatartást tanúsítsanak a fogarasiak a manifestációjával szemben.

A bukaresti válasz egyelőre nem érkezett meg és így komoly akadályai vannak Balant eltemetésének. A rablógylök halteste egyelőre a kiliánai kápolnában fekszik elhagyatottan, mert amíg életben volt, mindenkinek endekesnek tűnt, halála után azonban megvetik és kerülnek az emberek.

Nem a lengyel-román szövetségi szerződés megváltozásáról tárgyalt Pilsudszky

(Bucuresti, okt. 3.) Pilsudszky látogatásával kapcsolatban a Rador távirati hroda a következő táviratot küldte külföldre:

Pilsudszky az országból való el-távoztása előtt kétnapos hivatalos látogatást kívánt tenni Bukarestben, amely látogatásának kizárólag udvariasság jellege volt.

Miután Lengyelország és Románia szövetséges államok és a két ország kapcsolatai a lehető legbensőbbek, ez a látogatás egészen természetesen. Tudni véljük, hogy azokon a találkozáson, amelyek Pilsudszky és a kormány tagjai között megtörténtek, nem volt szó a lengyel-román szövetségi szerződés semmiféle módosításáról, sem pedig új politikai egyezményekről.

Október ötödikén megkezdik az idegenek ellenőrzését Kolozsváron

A munkaügyi minisztérium még nem intézkedett az ellenőrzési munkálatokra vonatkozólag

(Cluj-Kolozsvár, okt. 3. A Mai Világ tudósítójától.) A kolozsvári munkaügyi felügyelőség a szokásos évi idegenellenőrzés munkálatait az idén október elsejével akarta megkezdni. Miután az inspektorátus területéhez tartozó Kolozs-, Torda-, Naszód-, Szamos- és Szilágy megyék állambiztonsági hivatalaitól nem érkeztek be még az összes külföldi állampolgárok okmányai, az idegen ellenőrzés munkálatainak megkezdését okt. ötödikére halasztották.

Az ellenőrző bizottságban a munkaügyi felügyelőn kívül a munkásság, a gyáriparosok szövetsége és az állambiztonsági hivatal delegátusai fognak részt venni, akik dönteni fognak a külföldi állampolgárok tartózkodási engedélyének további meghosszabbítása ügyében.

Videkről eddig körülbelül 800 külföldi állampolgár aktáit küldték be a hatóságok és Kolozsvárt pedig legalább ezer külföldi állampolgár tartózkodási engedélyért benyújtott kérvénye kerül ellenőrzés alá.

A minisztérium, habár a munkálatok holnapután megkezdődnek, még mindig nem küldött speciális utasítást a tartózkodási engedélyek meghosszabbítására vonatkozólag és így remélhető, hogy a tavalyi utasítások alapján fog működni a bizottság, amely mint ismeretes, az elmúlt évben igen egyhöz elbíráltában részesítette a tartózkodási engedélyek ügyében beadott kéréseket.

A minisztérium, habár a munkálatok holnapután megkezdődnek, még mindig nem küldött speciális utasítást a tartózkodási engedélyek meghosszabbítására vonatkozólag és így remélhető, hogy a tavalyi utasítások alapján fog működni a bizottság, amely mint ismeretes, az elmúlt évben igen egyhöz elbíráltában részesítette a tartózkodási engedélyek ügyében beadott kéréseket.

Kilakoltatják a bánffy-hunyadi járásbírószágot.

mert a házigazda majdnem háromszorannyit fizet adóba és kéményseprésért, mint amennyi bért kap

(Hunedin-Bánffy-hunyad, október 3.) A bánffy-hunyadi járásbírószágot a kilakoltatás veszélye fenyegeti, melyet ha végrehajtanak, megakad hosszabb időre az igazságszolgáltatás menete. A háztulajdonosnak, gróf Bánffy Györgynek október elsején lejárt az állammal még a magyar impériumban kötött szerződése és miután a községben nem áll fenn a lakásvédelem, elhatározta, hogy kilakoltatja a járás-

bírószágot, ha az állam nem egyezik meg a lakbér ügyében.

A házigazdát erre a lépésre súlyos indokok késztették. A járásbírószágot épületéért, ahol 18 szoba van, a magyar állam évi 3500 aranykoronát fizetett bért. Az impérium átvétele után a román állam érvényesítette továbbra is a szerződést és a 18 szobáért 2:1 arányban évi 1750 lej bért fizetett. Ugyanakkor, midőn az állam

SELECT-MOZGÓBAN OKTÓBER 4-IKI KEZDETTEL

SZÉP HELENA SZERELMI ÉLETE

Főszerepben:

KORDA MÁRIA

Szép Heléna szerelmi élete

a szezon legfrivolabb szatirája.

Szép Heléna szerelmi élete

Rendezte:

KORDA SÁNDOR.

Szép Heléna szerelmi élete

az ismert Homerosi monda szellemes paródiája.

Egy nyolcvanéves matróna lakástragédiája

Ötvennegy év után lebontották a feje fölött a lakást és télvíz idején az utcára tették

(Cluj-Kolozsvár, október 3. A Mai Világ tud.) Lakásprobléma? Kisevben háromszáz családot akarnak egy-csapásra az uccára dobni télvíz idején...

A háziurak építkeznek — könyörtelenül „szépitik” Kolozsvár középületeit, a plasztikai aktivitás kapcsán azonban a szép érzék, de különösen az emberiség szempontjából, olyan hibákat csinálnak, amelyekért a háboru előtti rendezetlen korszakban ha nem többet, de megilincseltek volna őket.

Spirkó Gézáné, született Ileana Pop panaszja is a rendezetlen lakásviszonyokról szól. A nyolcvanéves matróna napok óta kilincsel a különböző hatóságoknál, hogy „tiltakozzék”, mert a feje fölül lebontották azt a házat, amelyben évtizedek óta lakik. Földig bontották azt a szobát, amely az öregasszony mindennapos kenyérét jelentette: ez nem is panasz, hanem mély emberi tragikum, amelyben generális társadalmi bajain tükröződnek viszsza.

Ötvennegy évi „nyugalom” után — új szituáció

Az öreg matróna, akiről télvíz idején ez a lakástügyi rémregény szól, valamikor jobb napokat is látott. Előkelő román familiából származik, férje néhai Spirkó József szegényen halt meg, pedig a régi állam egy becsületese, köztiszteltben álló funkcionáriusa volt.

Spirkó Gézáné férjétől semmi másat nem örökölt, mint egy szerény, emlékekkel teli otthont, a minoriták templomának közvellen tövében. Ebben az otthomban, lakott az öreg uriaszony éveken keresztül. Egyik szobáját lakóknak adta ki hónapos szobaként, a másikban pedig maga lakott. Az idő telt-múlt, a szituáció változott és Spirkóné elérte a 88 esztendő.

Az új szituációban a sors kereke is fordult. A minoriták templomát az emlékezetes konkordátum alapján átvette a görög katolikus egyház és az egész templomi vagyon, összes hozzátartozó mellékhelyiségeivel együtt átvándorolt a balászfalvi patriarchátus tulajdonába.

Spirkónéra rossz napok jártak. Egy gyanus erkölcsű nőt fogadott be a hónapos szobába, öreg szemével azonban nem látott át a lakó Janus-arcu jellemén. És egy szép napon arra ébredt, hogy a „lakó” nyomtalanul eltűnt — a lakásadó öregasszony összes apró értékeivel együtt. Még a pénzét is elvitte, amit kenyérre rakogatott össze.

Ujabb megpróbáltatások fenyegették. A Minorita-templom új gazdái elhatározták, hogy építkezni kezdenek azon a telken, ahol Spirkóné 51 éves lakostálya feküdt.

A hajléktalan öregasszony tragédiája

Az egyházközség dr. Felecan ügyvédet bízta meg az építkezések vezetésével. Az ügyvéd hosszas rábeszélés után rávette az öregasszonyt arra, hogy engedjen egy kicsit levágni abból a szobájából, amelynek bérbeadásával mindennapi kenyerét kereste. Csak egy kicsit kértek. És Spirkóné, fájo szívvel bár, de áldozott az egyháznak. Kőművesek jöttek és elkezdtek bontani. Először a megbeszél „kicsit”, aztán beljebb vágtak a csákányok reggelre kelve az egész szobát lebontották.

Nemsokára újabb ultimátum jött. Spirkóné költözzön ki teljesen a lakásból. Az öregasszony tiltakozott.

— De, kérem, hiszen 51 éve lakom itt. Éhen halok, mert nincs ki segítszen. Legalább más lakást adjanak

nekem. Az építkezők hallgattak a könyörgésre és azt mondták az öregasszonynak, hogy kitelepítenek egy másik lakót és azt a lakást adják majd át neki. A másik lakó egy hatgyermekes közrendőr volt, aki rettenetes nyomor közepette egy nedves istállóból átalakított szűk lakásban tengelte egyik napról a másikra életét. Spirkónénak jó lelke volt és tiltakozott.

— Istenem! Egy hatgyermekes családot télvíz idején az uccára dobni? Én öreg vagyok már, ha a sors úgy akarja, pusztuljak inkább én.

Es ezzel kimondotta önmagára a szentenciát: elsején menni fogok a lakásból.

Nincs lakás...

Ez megfélembreztetett. Spirkóné könnyeláradt szemekkel nézte lebontott hónapos szobájának csupasz falait. Hűvös őszi szél súvított a falak kö-

zött és a zuhogó esőcseppek melankolikusan koppantak. A matróna pedig aszott kezébe vette kopott mankóját és elindult kilincselni. Napok óta járja a hatóságokat, akik előtt beszedes akták helyett könnyeivel bizonyítja igazát.

— Azt akarják, hogy az uccán pusztuljak el. — mondta felülbolygózott szobeli kérvényében. — Mit tehetek öreg fejemre.

Ahol csak lekilincsel, megigérték neki, hogy „kivizsgálják” az ügyet. Lehet azonban, hogy a vizsgálat késni fog. Közben az egész házat leépítik, munkáskezek ujat építenek majd és özvegy Spirkóné még mindig kilincselni fog.

Egy csepp a tengerben. De olyan, mintha száz meg száz ember tragédiája volna, mert Kolozsváron nem az első és talán nem az utolsó eset, hogy szegény, magukkal tehetetlen emberek feje fölül lebontják a házfedelet. Pedig télen hideg van és a hó esik...

Favorittáncnak a „Twist”-et ísölsöják az új szezonra a táncstudósok

A Taragona, a Dirty-dig, a Quick-fox, a Humbo, a Pibary, a Galigen és társaik — Leegyszerűsödött és finom lesz az új táncstílus — megszűnik a rázás és a rángatózás

Hüvösödik, a pesszimisták már begyujtanak a kályhába, esténként nem íger már örömet a szabadban való szórakozás, itt az ős és a lombhullató évszakot rövidesen felváltja majd a kegyetlen tél, ideje tehát, hogy arról beszéljünk, hogyan és mit fogunk táncolni az idén? Mert ahogy az öltözködésnek, a táncnak is van divatja és nagyon ritka az a tánc, amelyet egy szezon viszontagságai nem ölnek meg és átmentődik, még a következő szezonra is. Bizony a legtöbb táncnak egy év az élettartama és aztán jönnek az utódok s azok fészkelik be magukat a tánc híveinek szívébe.

A tánctanárok most járják a külföldet, hozzák haza az új táncokat, amire szükség is van, mert egészen valóságos, hogy idén folytatódni fog az a táncőrület, amely már évek óta tombol. A táncrajongás nem eszített jelenség, azt lehet mondani világáramlat, mert Amerikában és Európában egyformán mindenki táncol, mindenki lesi az új táncokról szóló híreket.

Az új táncokról szóló híreket hallván, nem csupán azt, amit a mi mesztéréink mondanak, hanem azt, amit a külföldön is beszélnek, megállapítható, hogy

az új szezonban leegyszerűsödik

és izlészesebb lesz a tánc. A szakértők szerint a favorit a Twist

lesz. Ez a Twist arról nevezetes, hogy tánc közben hirtelen megáll a pár és két csavaró lépést tesz, mely után oldalt két váltó lépés következik. Alapjában semmi új nincs benne, de a szakértők szerint finom fordulatok és intianszai érdekesek és változatosak. Maga a Twist annyit jelent, mint ki-gyözni, forogni, kuszni s a mozdulatok ezeknek a cselekvéseknek a kifejezője. A Twist-nek hét figurája van.

Az új táncok, amikről beszélnek: Slipsz-Hopsz, Dirty-Dig, Quick-Fox, Humbo, Pibary, Caligen, Slowfox, American Walse. A Tangó 1928, viszont a Tangó új kiadása. A figurák elmaradnak, a vontatott hosszú lépés után az oldallépést nem zárják be a táncosok, hanem tovább haladnak. Az új tánc figurái változatosabbak és sokfélebbek. Most az új Tango egész tudást kíván, hibátlan kiállást, biztos járást, affinált testmozgást és szubtilis átérző tehetséget.

A sajnos, teljesen eltűnt boszton helyére egy angol valcer kerül. Ez a tánc nagyon kedvelt lesz és a négytáktusú táncok hosszú sorába jótékony változást hoz.

A táncszakértők az új és modernizált táncok mellett a legnagyobb sikert a közönséges, egyszerű fox-trotot ísölsöják. Ugyancsak a blues is, amelyet sok izléssel és ügyességgel frissítenek most fel, nagy népszerűségre számíthat.

Sokat beszélnek, főleg külföldön a

Taragona

nevi táncról. Taragona egy Valencia melletti spanyol városka s innen származik ez a temperamentumos tánc. A Taragona az egyetlen az új táncok között, amely eltér az ideai táncstílus nyugodt jellegétől, a gyors tempó következtében sok ügyességet és temperamentumot kíván, úgy, hogy ezt inkább csak a parkettáncosok és táncosnők fogják tudni kultiválni.

Abban egybehangzik minden szakértői vélemény, hogy az új szezon táncában a mérséklet és a leegyszerűsödés fokára jutunk. Nem lesz többé testrészkicsavarás, rázás és rángatózás, finom és nyugodt lesz az új tánc, olyan, amely a legkonzervatívabb nagy mamáknak is tetszeni fog.

Még egy táncról beszélnek, mint amelyik szintén favorit lesz 1928-29 bál évadján és ez: a Sugár-step. A tánc apró lépésekből áll, sürt oldalfordulásokkal, pattogó, gyors ritmussal.

Igy tehát az új szezonban már Sugár-stepet, Dirty-Diget, Quick-Foxot, Humbot, Pibaryt, Caligent, Slow foxot, American walsét, Tango 1928-at, Walse anglaletet fogunk táncolni és a charleston, shimmy és társai az emlékeknek abba a lombtárába kerül, ahol már oly régen porosokdík a boszton, a valcer, a polka és egyéb táncok, amelyek őseinknek anyai élvezetel szereztek. Csak aztán pénzünk és kedvünk legyen ahhoz, hogy az új táncokat megtanuljuk. Mert bár az új táncok javarészt nem kell „elölről megtanulni”, mert hiszen többségükben csak régi táncoknak javított kiadásai a leegyszerűsödés felé, azért a mondain hölgy és ur, ki sulyt helyez arra, hogy minden táncota tudjon, amit a divat felvet, táncdíjra is kiadhat egy csomó pönt mostanában...

VEGYEN 1x1 RUHÁT

vagy kabátot nálunk; amilyen biztos, hogy

2x2=4

épolly biztos, hogy meg lesz elégedve

NEUMANN M.

CLUJ, FÖTÉR

Paplan, matrác, párna
legolcsóbb, legjobb
SCHWARTZ JAKAB
Calea Victoriei 10. szám.

HIREK

— A budapesti sakkverseny győztese Capablanca lett. Budapesti sakkverseny ma véget ért. A verseny győztese az exvilágbajnok, a spanyol Capablanca lett, aki megnyerte a 200 dolláros díjat és arany babékoszorút 7 szerzett ponttal. Második az örökifjú amerikai Marschael lett 6 ponttal. A német Knoch és Spielmann a harmadik helyen végeztek öt ponttal, míg a magyarok, Wajda és Steiner 4 és fél ponttal Havasi, Steiner, Balla és Merényi előtt végeztek.

— Derült hideg idő. A meteorológiai intézet jelentése szerint derült, hideg, reggel ködös időjárás várható, később esőhajlammal.

— Mariano kapitányt, az Italia expedíció tagját megoperálták Stockholmban. Stockholmból táv-íratozzák lapunknak: Mariano kapitány, aki betegsége miatt az Italia expedíció megmenekült tagjával nem tudott vizatérni olasz hazájába, ma egy stockholmi kórházban ismét operációnak volt kénytelen alávetni magát. Amputált lábának esonkjára ugyanis műlátat helyezték rá. Ezt az operációt mostanáig halogatni kellett, mert Mariano kapitány annakidején, amikor a Citta di Millanon az olasz katonárok amputálta lábát, vérmérgezést kapott, amelyből csak most lábát ki-

— Hamburgban betiltották a kommunista felvonulást. Hamburgból jelentik. A kommunisták holnapra tervezett uccai felvonulását a hatóságok betiltották.

— „Rövid az éjszaka mulatni kell”... Hajdanában-danában így énekeltek. És Breiner bácsi, a Cytikávéház főfőhajtója, de fiatalos kedélyű tulajdonosa azt mondja, hogy ideje már visszatérni a régi jó bekeszokásokhoz. Breiner bácsi már kirakatban is állt, tapasztalt ember és ha ő mondja, akkor kell valami legyen a dologban.

Mindenesetre érdemes néha megpróbálni, mert nagyon berendezkedett, hogy a Cytiben mulatni lehessen. Engedélyt szerzett, hogy táncolhassanak nála, ragyogó parkettet csináltatott, a talpalávalót a kolozsváriak kedvenc primása, Körösi Dudus fogja huzni. Most már csak a keringőző párok hiányoznak. A többi bizzuk Breiner bácsira. Neki van igaza, mulatni kell, táncolni kell, szédülés kell és mámor kell ehhez az ezer kint és gondot termő szomorú mához.

— A kolozsvári református Nőszövetség kultúrestélyt rendez. A kolozsvári református Nőszövetség 1928 október 9-én, este 8 órakor a református teológia disztermében kultúrestélyt rendez a következő műsorral: 1. Énekel a Segesvárt díjat nyert Monostor-uti ref. dalárda. 2. A köember. Szavalja Ehrenwerth Sárika. 3. Zongorán játszik Mátyás Ilonka. 4. Dr. Gönczy Lajos teológiai tanár előadása. 5. Énekel Rennerné Halász Baba. 6. Szaval Ehrenwerth Sárika. 7. Quartette. Kamarazene. A hangverseny önkéntes adományokból befolyó jövedelmét a református Nőszövetség javára fordítják.

Semlyén Tivadarné Mensendieck rendszerű és ritmikus tornakurzusait október 1-én megkezdte. Jelentkezni lehet lakásán, Str. Săguna (Bartha M. ucca) 22.

Súlyos munkakonfliktust idézett elő a kolozsvári cukorgyári munkások szakszervezeti titkárának egy hétig tartó letartóztatása

A munkaügyi miniszter kell döntsön afelett, hogy érvényes-e a kollektív szerződés felmondása, ha azt elseje helyett hatodikán mondják fel

(Cluj-Kolozsvár, okt. 3.) Érdekes munkaügyi konfliktust tárgyalt ma a kolozsvári munkaügyi felügyelőség, melynek súlyos bonyodalmait egy szakszervezeti titkár letartóztatásából származik.

A kolozsvári Melissa cukorkagyár munkásai ez év nyarán bérmozgalmat kezdtek és felmondták a kollektív szerződésüket, hogy a gyár igazgatóságát új, kedvezőbb feltételű kollektív szerződés megkötésére kényszerítsék.

A szerződést a törvény értelmében 1928 július 31-én kellett volna felmondani, de a munkások csak augusztus 6-án mondták fel a szerződést, amit a gyár igazgatósága nem akart elfogadni. Az így a kolozsvári munkaügyi felügyelőség elé került, amely mára hívta össze a vitás feleket egyeztetés végett.

Az egyeztető tárgyaláson a gyár ragaszkodott álláspontjához, hogy a hat nappal elkésztett felmondás nem érvé-

nyes, míg a munkások azt vitatták, hogy itt vis major esete forog fenn, amennyiben a szakszervezeti titkárakat letartóztatták július 31-én és csak augusztus 4-én engedték szabadon.

Dr. Chirilla Joan munkaügyi vezér-felügyelő a vitás ügy eldöntésére döntött bíróságot ajánlott, amelynek illetékességét a gyár igazgatósága szintén nem akarta elfogadni.

A munkaügyi vezér-felügyelő mikor látta, hogy a gyár igazgatósága makacs álláspontjából nem akar engedni, bevezette a tárgyalást és jelentést küldött az esetről a munkaügyi miniszternek, akiktől annak eldöntését kérte, hogy érvényes-e a kollektív szerződésnek egy héttel később való felmondása, ha hasonló esetek adódnak elő, mint a szakszervezeti titkár letartóztatása.

Az érdekelt ipari és munkáskörök nagy érdeklődéssel várják a miniszter döntését a bonyolult ügyben.

— Elnapolták a kolozsvári szellemi dráma tárgyalását. A kolozsvári törvényszék, mint azt tegnapi számunkban megírtuk, megkezdte Jakobi Edith nagyszabású urilány bűnügyének tárgyalását, aki a kolozsvári sziguranca előtt rálőtt Győri Emil pornográf íróra, aki elcsábította és elhagyta. A tárgyalást a törvényszék elnapolta, mert több fontos tanu nem jelent meg.

— Robbanás a lyoni pályaudvaron. Lyonból jelentik: Ma délután az itteni pályaudvaron három munkás oxigéntartályokat rakott ki, amikor az egyik munkás kezéből egy tartály kicsuszott. Robbanás állt be, mely az említett munkást darabokra tépte, két társát pedig súlyosan megsebesítette. A robbanás nyomán tűz is támadt, melyet azonban gyorsan eloltottak.

— Tunney Nápolyban esküszik. Rómából táviratozzák lapunknak: Tunney, a híres amerikai boksoló-bajnok szombaton ideérkezett és vasárnap Nápolyba utazik. Ott találkozik menyasszonyával, Lauder Polly dúsgazdag amerikai nővel, aki a Saturnia luxusgőzhajón a napokban szintén Nápolyba érkezik. Tunney ott esküszik meg menyasszonyával.

— Sportbál. A KMSC az idei nagy szüreti táncmulatságát október 6-án, szombaton este fél 9 órai kezdettel tartja meg a Mun-

kasoknál dísztermében, Str. Vül 7. alatt, szépségversennyel, világpostával egybekötve. A sportmulatság nívóját emeli az a körülmény, hogy a tánchoz a zenét Horváth Pali hírneves cigányprímás 12 tagú zenekara fogja szolgálni.

— Még mindig lehet jelentkezni a bejelentőhivatalnál. Két héttel ezelőtt felhívás jelent meg a napilapokban, hogy a bejelentőhivatal a hadbíróssággal együttesen lakásról lakásra fog járni és ellenőrizni, hogy a lakosság eleget tett-e bejelentési kötelezettségének. A beigért razzia, mint Ilia rendőrigazgató mondja, tisztviselőhiány miatt elmarad mindaddig, míg a város e célra megfelelő személyzetet bocsát a bejelentőhivatal rendelkezésére. Így mindazok, kik eddig nem tettek eleget jelentkezői kötelezettségüknek, az ellenőrzés megkezdésének időpontjáig minden következmények nélkül jelentkezhetnek. Azok azonban, kik ezideig sem jelentik be magukat, az ellenőrzés megkezdése után súlyos büntetésben fognak részesülni. Hasonlóképpen a gyárak és vállalatok is elmulasztják munkásaikat bejelenteni, pedig a bejelentés elmulasztása miatt pár nappal ezelőtt is munkásonként 500—1000 lej pénzbüntetéssel sújtott a járásbírósság egy 140 munkással dolgozó gyárat. A bejelentés elmulasztása után járó büntetés tehát egy nagy vállalatnál igen jelentős összegre rug.

— A börtönben elkövetett lázadással vádolnak öt erdélyi politikai foglyot. Bukarestből jelentik: A II. hadtest hadbíróssága ma kezdi meg Rottenberg Aurél, Aradi László, Lázár Áron egyetemi hallgató, Finkel József, Fogel Pál és Bersatzky István egyetemi hallgató politikai foglyok bűnperét, akiket a fogházban elkövetett zendítéssel vádolnak. A vádlott politikai foglyokat Dobrescu Aurél, az ügyvédi kamarák szövetségének elnöke, Lascar Saragu és Toma Dragu neves ügyvédek védik. A védők szerint a politikai foglyokkal a börtönben úgy bántak, mint a közönséges gonosztevőkkel és a fogházparancsnokság nem vette tekintetbe a bánásmód elleni panaszait. A foglyokat 40 napig magánzárában tartották, majd a legalacsonyabb tisztségű munkásokat végeztették velük. Mikor a foglyok látták, hogy panaszait elutasítják, éhségstrejkba kezdtek és mikor ez sem használt, megtagadták a börtönőrök panaszainak teljesítését.

— Gépjárműszemle Kolozsváron.

A kolozsvári rendőrprefektúra közlése szerint október elsejétől kezdődőleg a sétatéri kioszk előtt gépjárműszemlét tartanak, amelyen az autók, autókamion, autóbussz és motorbiciklitulajdonosok járműveikkel együtt megjelenni kötelesek. A rendelet szerint a tulajdonosnak a gép forgalmi igazolványát, hajtási engedélyt, katonai igazolványát és személyazonosságát igazoló bejelentő hivatali okmányt kell felmutatnia. Naponta 50 jármű kerül szemlére sorszám szerint. Október elsején 1—50 számú járművek kerültek sorra és így naponta újabb 50 jármű kerül szemlére sorszám szerint. Október 17. és 19-én a megyebeli járművek kerülnek szemlére. Azok a járműtulajdonosok, akik gépeiket eladták, vagy kivonták azokat a forgalomból, szintén megjelenni kötelesek igazoló irásaikkal, hogy a bizottság törölhesse az eladott vagy a forgalomból kivont járművet a listából. A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és a rekvizíciós törvény rendelkezései alapján büntetendők.

* Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy könyvkötészeteimet a Kötő-ucca 2. szám alól a volt Deák Ferenc-ucca 24. szám alá helyeztem át, továbbra is a szíves pártfogásukat kérem.

Krisztórian János
könyvkötő.

* Bankok, biztosítéintézetek és gyárvállalatok figyelmét felhívjuk arra, hogy elsőrangú irodai munkások vannak nálunk elkövetésre. Igényléseikkel forduljanak bizalommal ingyenes állásközvetítő osztályunkhoz. Magánalkalmazottak Szövetsége, Cluj, Str. Cogalniceanu No. 7.

— Tizenötmillió frankot kártávozott el egy brüsszeli vezérigazgató. Brüsszeli jelentő tudósítók: A kongói pamuttermelő értékesítő nagyvállalat vezérigazgatóját, Meest most letartóztatták, mert vállalatától 15 millió frankot sikkasztott el. Meest bevallotta, hogy a pénzt elkártározta, egyik részét pedig a tőzsdén vesztette el. A letartóztatott vezérigazgató elsőrangú szaktekintély volt, sikkasztásával károsodott ugyan a Compagnie Cottonière Congolaise, de a vállalat ers alapokon nyugszik és ezért nem gátolta meg a vezérigazgató nagyarányú sikkasztása.

100.000 lej jutalom annak, aki bebizonyítja hogy jobb és olcsóbb paplant, párnát, huzatot kaphat valahol, mint a

Record-paplanáruházban

Cluj-Kolozsvár, strada Vlăduță (volt Bolyai-ucca)

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern
confort!

MAI VILÁG

Modern
confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobáinakban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

A MAI VILÁG REGÉNYE

Az álarcos maffia

Octave de Brunner

Copyright by Mai Világ.

(3)

A csuklyás ember vállának egy feszítésére fölemelte az ajtót, mire az szabad utat engedett neki. Nesztelenül lépett be a szobába és az ajtót gondosan tette be maga után. Egyenesen a függönyök felé ment és összehúzta azokat, mire áthatolhatatlan sötétség támadt a szobában. Semmi sietség, egyetlen egy lázas mozdulat sem nyilvánult meg mozdulataiban. Biztos, gyakorlott és mindenre kiszámított mozdulatokkal intézte teendőit. Nemsokára egy kis halvány zseblámpa fénye villant meg a szoba koromsötétségében, amelynek világánál a fantom az ágy felé közeledett.

— Kitűnő ez az altatószer, — dühöngte a rejtetes ember — mesés... Ugy látszik, gyakran hasznát fogom még venni, bár az a hülye festő... Ugy látszik azonban, hogy ételben kelemesebb, mint injekcióval...

Goncourt közjegyző, fején hálósapkával, valóban aludt. Pedig riadtan hörögve ugrott volna az ajtóhoz, ha megpillanthatta volna talánszerű látogatóját, aki nesztelenül lengett ide-oda a szobában. A villanylámpa fénye nemsokára egy sarokbaállított vastrezoron villant végig, amely — az ismeretlen fáradozásai nyomán — nemsokára halkan csikorogva táruult föl. A fantom gyors kezekkel nyúlt az egyik rekeszbe, ahonnan egy sárga borítékot emelt ki.

— Ez az, — mormolta. A zseblámpa fényénél öt nagy viaszpecsét vált pillanatra láthatóvá, aztán a boríték eltűnt, a trezor becsapódott.

— Ördögbe is, — mormolta az ismeretlen — még elszakítom a gummi-keztőt...

Nesztelen léptekkel suhant az ágyhoz, ahol megállt az alvó fölött.

— Monsieur Goncourt, — mondá halkán, szinte önmagának — ime, az Ön teteme, melyet át kell adnom az örökkévalóságnak... Hígyje el, így jobb lesz Önnek is, nekem is... Nem fogjuk egymást többet zaklatni... Főleg egy szereplővel kevesebb... Nos, rajta!

A furcsa sirbeszéd után a fantom, anélkül, hogy különösen erőlködött volna, mint egy gyermeket emelte ki az ágyból a mélyen alvó testét, amelyet a szoba közepére egy fotelben helyezett el. Aztán a kis gázkályhát megközelítve, beakasztotta annak gummicsővét és végét az öreg ember szájába dugta, majd a csapfelé fordult...

— Rendben van, — dörmögte felgyenesedve — holnap reggelre a derék Goncourt tökéletesen öngyilkossá lett, minden különösebb szenvedés nélkül... Adieu, monsieur!...

Az ajtó halkán tárult ki. A csuklyás ember gondosan körülnézett a folyosón, majd tovaindult egy lépéssel, amedőn visszafordult:

— Szinte elfelejtettem, — mormolta maga elé — mért vigyék el ezt a Jules?

Ezzel a csuklyás ember egy kis vasékot vett elő és az ajtó küszöbébe dugta. Az ajtó újra kifogástalanul be volt zárva és belül a kukcs...

Jules már nyugtalanodva várta.

— Nos, Főnök ur?...

Jules hangja reszketett.

A csuklyás ember teljes nyugalommal válaszolt:

— Nos, minden rendben van. Bezártam az ajtót egy vasékkal, ügyelj majd a seprénél...

— Megölte?...

— Ugyan, te bivaly!... Öngyilkos lett szegény agglegény... Légy hü azonban és okos. Tudod: a jutalomban nem vagyok fukar... Megölte magát... Megértetted?...

— Igenis, Főnök ur... — válaszolt remegve amaz.

— Nos tehát, ne csevegjünk tovább...

Már a kertben jártak. Az ismeretlen feltette újra megtalált kalapját, magára vette felleghajtott köpenyét, aztán csodálatra méltó hajlékonysággal és ügyességgel átvette magát a rácson.

— Eljön holnap is, Főnök ur? — kérdezte remegve Jules.

A csuklyás ember végigmérte cin-kosát:

— Visszajövök akkor, amikor nekem tetszik. Jól vigyázz!

Jules fejét lehajtva, kissé botorkálva és a félelem bizonytalanságaitól gyötörtetve, lassu léptekkel surrant vissza a villába, melynek ajtója zajtalanul zárult be mögötte.

— És Páris másnap új szenzációra ébredt. „Öngyilkosságot követett el Goncourt közjegyző” — kiabálták már a délutáni lapok élelmes rikkancsai. Az egész metropolist felrázta a hírlapok által nagyfajta eset: mindenki lappal a kezében ment a széles boulevardokon, utazott a metron vagy a villamoson. Csupán egy ember, egy energikus arcú férfi állott kábultan a rendőrprefektus lépcsőföjáróján, kezében az egyik bulvári szenzációs kiadvánnyal és hitetlenkedve nézegette a címet.

— Elkéstem volna? — mormolta magában, míg feje kissé szédelgett az álmodásig. Összeszorított ajkakkal bámult egy pillanatra a sűrű hasábokra, amelyben az öngyilkossággal kapcsolatosan az egész Favour-ügyet is újra felelevenítette egy riporter, aztán vállatvonva tovább indult a lépcsőkön fölfelé. Thomas Bulver volt a világhírű detektív.

IV.

THOMÉRY?...

A rendőrprefektúrán keltette tén a legnagyobb meglepetést a közjegyző titokzatos öngyilkossága. A közismert és köztiszteletben álló közhivatalnok milliókat kezelt mindig a legnagyobb megbízatással, anélkül, hogy valaha is csak makulányi szabálytalanságot követett volna el, sőt a kormány több tagjának föltétlen bizalmát is bírta éppen legendás megbízhatósága által. Ám ezt a körülményt látta mégis jónak az egyik ellenzéki riporterlap szenzációkat hajhászó riportere kihasználni arra, hogy az elhunyt függőben maradt üzleti ügyeire terelje a közfigyelmet:

„Nem látszik előttünk valószínűnek, — írta nagy képpel a kis riporter a cikkében — hogy Goncourt közjegyző anyagi okok miatt szánta volna rá magát erre a kétségbeesett lépésre, bár ügyeinek tömkelegét még nem vizsgálhatták át teljes alaposággal a vizsgálatot vezető hatóságok. De mindenestre nem tartjuk mellőzhetőnek a párisi rendőrség hírneve érdekében, hogy üzleti könyveit és kiterjedt levelezését is átvizsgálják az illetékes szakértők. Tessék nyitni kártyáival játszani, hogy végre is beláthassunk mi is, kívülről, a kormánypárti manipulációk — ...” és itt aztán éles

támadásba fordult át a cikk a kormány ellen.

Bulver detektív mosolyogva hallgatta a rendőrprefektust, amint bosszankodva olvasta éppen az illető lap cikket.

— No még csak éppen ez kellett, — mormolta amaz maga elé, letéve a lapot kezéből. — A miniszterelnök dühös lesz, egy hét mulva lángot fu, ha történetesen nem állapítjuk meg, hogy mért is lett öngyilkos a vén hülye!... Á, paralízis, mit tudom én... No, nem osztja-e Ön is a nézeteimet?...

— Mindenesetre Önnek igaza volna, kedves prefektus ur, — válaszolta most már elgondolkodva a mesterdetektív — ha...

— Nos?...

Válasz helyett a detektív a prefektus íróasztalához lépett és egy táviratot emelt föl: a sajátját, amely még mindig ott hevert az asztalon és amelyet Bulver már előbb észrevett.

— Olvassa el, Méltóságos uram, — mondotta komolyan és a prefektus felé nyújtotta a táviratot. Az gyanakodva vette át, mert félt Bulver éles és talányos modorától, tréfáitól, amelyeket igen jól ismert és amelyekről tudta, hogy mindig komoly tanulsággal járnak. Ekkor meglepetten felkiáltott:

— Á! Valóban ez a véletlen!... Mit értett Ön az alatt, hogy „Goncourt megfigyelendő?...”

— Sejtettem, hogy valami veszély fenyegeti, jobban mondva, hogy valami még történni fog körülötte... Ez a táviratom e részének tényleges magyarázata.

Nóde engedje meg, Ön nem delfin jósda, hogy előre tudja az eseményeket?...

— Valóban, Ön helyesen tudja ezt rólam, prefektus ur. Azonban tudnia kell más is. Foglaljon helyet és egy rövid félóra alatt elmondom Önnek, mi ösztönzött arra, hogy algiri börtömkomról egyenesen ide jöjtek, szót kérni az Önök Favour-ügyéhez és hogy beszélhessek a szegény Goncourtal. Hallgasson meg kérem, aztán intézkedjék belátása szerint.

Sokáig beszélgettek, jobban mondva Bulver beszélt, míg a prefektus hallgatta. Ragyogó okfejtéssel teregette ki újra a detektív a már felodásba menő Favour-ügy homályos részleteit, a kétséges sötétségben hagyott részletek elégtelenségét és személyes meggyőződését: a bíróság ártatlant küldött Vivencour bárónő gyilkosaként a gyarmatokra, kényszermunkára.

— Meggyőződésemnek véletlen találkozásunk adott nyomatékot, — mondotta szivarfüstjébe burkolózva a detektív. — Algirban történt, a börtökvagoltam estefelé és ekkor vonult át a vidéken a Bekrel Abbási legújabb foglyszállítmányunk. Feltűnt nekem egy nyulánk, fiatal férfi tántorgó alakja, aki épp a lovam lábai előtt esett össze, ki tudja hányadszor. Né-hány rupiát dobtam oda a kísérőnek, míg a szállítmány megállott. Mint valami zsákok estek le az utra a szerencsétlenek!...

— Ki ez?... — kérdeztem a felügyelőt a felajult fiatalemberre mutatva. Az ember vállatvont: „mit tudom én?...” Észbekaptam: tényleg, mit is kérdezek ettől, amikor neki egy fogoly igazam csak egy számot jelent: de megkapott ennek a fiatalembernek mély intellektuális fájdalomról tanuskodó arca. Feléje fordultam.

„Favour vagyok, Párisból, — nyögte a szerencsétlen ekkor — egy kis vizet uram!... Ha tudna adni!...”

— Kulacsomban, amely thermospalack, állandóan jégbehűtött théát hordok magamnál Algirban: ebből adtam neki. Kiitta a telt palackot.

„Köszönöm uram, — hebegte, most

már megkönnyebbülten — Ön talán az egyetlen ember, aki velem, megbélyegzett, a legnagyobb jót tette. Nem bánt velem méltatlanul: hígyje, nincs itt már semmi érdekem hazudni: ártatlanul kerültem egy érthetetlen szörnyű tragédiába, amelynek én lettem utolsó áldozata.”

— Valóban, ez a találkozás mélyen megrázott és lelkem mélyén azt sugta valami: ez az ember itt valóban más nem hazudhatik... De hiszen akkor itt egy végzetes igazságtalanság történt!...

A rendőrprefektus kényelmetlenül vonogatta a vállát:

— Uram, vigyázzon: a francia bíróság kritikán felül teljesítette ezuttal is kötelességét. Nincs semmi értelme, hogy könnyelműen...

A detektív újra szivarja füstjébe burkolózott:

— Egyszóval, ahogy tovább mentek, elővettem a lapokat és áttanulmányoztam ezt az egész titokzatos esetet. Eredmény: itt vagyok, Önnel szemben, hogy beleegyezését kérem vizsgálatomhoz, amelyet egy emberélet megmentése érdekében önként fogantatosítok. Ehhez kérem szíves hozzájárulását, prefektus ur.

— Jó, hogy nem kívánja tőlem az Eiffel-tornyot is hirtelenében, Bulver uram, — mormogott amaz. Talán megengedi, hogy valami közelebbi felvilágosításokat is kérjek, nemde?...

Készséggel szolgálatjára állók, prefektus ur...

A két férfi hosszas és halk megbeszélésekbe merült el, míg az óramutató lassan kerülte meg a számlapot négyszer egymásután. Odalenn pedig az éjjeli Páris élte a maga gond nélküli szerelmes, színes, könnyelmű életét.

(Folyt. köv.)

Zeneiskolai beiratások

után rendelje meg kottáit a

Hegeudis

kottásboltból,
Oradea--Nagyvárad.

NYOMTATVÁNYT AKAR RENDELNI

Még ma
kérjen ajánlatot a

VIATA

NYOMDAI MÜNTÉZETTŐL
(HÖNIG & LEDERER)
hol izléses és olcsó nyomtatvány
készül a legrövidebb idő alatt.

TELEFONSZÁM 194

SPORTVILÁG

A Csehszlovákia-Románia tennismérkőzést 3:0 arányban a csehek nyerték. Pilsenből jelentik: A cseh-román tennismérkőzés ma véget ért. Az utolsó nap Kozeluh 6:1, 6:2, 6:3-ra verte az aradi Dörner, míg a párosban Dörner és Luppert 6:2, 6:2 és 6:4-re verte a Kozeluh-Matzenauer párt. Végeredményben a csehek 3:0-ra győztek a két ország ideai találkozásán.

Karl Kozeluh diadalmasan balad az amerikai bajnokság felé. Newyorkból jelentik: Karl Kozeluh, a cseh professzionista tennisvilágbajnok Amerikába érkezett és részt vesz a Newyorkban döntésre kerülő amerikai profibajnokságban. Ma mérkőzött Gollom-mal, akit 6:0, 6:1, 6:1 arányban fölényesen legyőzött, míg Geidelt 6:1, 6:0, 6:0 arányban intézte el. Harmadik ellenfele Snodgrass volt, akit 8:6, 6:2, 6:1-re vert és így legközelebb Richardssal kerül össze.

Magyar-cseh válogatott boxmérkőzés. Budapestről jelentik: Vasárnap tartják meg Budapesten a magyar cseh válogatott boxmérkőzést. A csehek ellen a világbajnok Kocsis, a most feltűnt fiatal Enekes, Sparring és Bohodi fognak küzdeni.

Argentínába hívják a magyar válogatott vízpoló csapatot. Budapestről jelentik: Komjádi Béla, a magyar vízpoló csapat kapitánya ma levelet kapott az argentinai szövetségtől, amelyben egy hosszabb túrára hívják a válogatott vízpoló csapatot. Minthogy a magyar csapatnak amúgy is lesz egy északamerikai túrája, ezzel kapcsolatosan eleget tehetnek az argentinai meghívásának is, akiket Ámszterdamban megsemmisítő fölényrel győztek le.

Október 6 nevezetű dátum!

mert akkor lesz a
magánalkalmazottak
nagy sikerű

SZÜRETI TÁNCMULATSÁGA

Kezdeté este 9 órakor a KAC
klub összes termeiben, Farkas-u.
7. szám alatt. Kérjen meghívót!

— Ugyvéd Urak figyelmét felhívjuk arra, hogy elsőrangú irodai munkások várnak nálunk elkészítendőre. Munkaerő igényléseikkel forduljanak bizalommal ingyenes állásközvetítési osztályunkhoz, Str. Cogălniceanu No. 7. Magánalkalmazottak Szövetsége.

KÖZGAZDASÁG

A titokban módosított új vámtarifa miatt a legnagyobb bizonytalanságba került az ország ipara és kereskedelme

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara a vámtarifa rendelkezéseiről felvilágosítást kért a kormánytól

(Cluj-Kolozsvár, október 3. A Mai Világ tud.) A vámtarifa ügye régi és egzisztenciális problémája Románia gazdasági életének. A különböző kormányok többször is kilátásba helyezték a vámtarifák végleges rendezését, az ígéretek azonban csak látszólagosak voltak, mert vagy csak részben, vagy helytelen principiumok alapján, vagy pedig egyáltalán nem valósultak meg.

Tagadhatatlan, hogy a vámtarifa az utóbbi három évben sok változáson ment keresztül. Mintegy két évvel ezelőtt az ország kapott egy fél tarifát, mégpedig oly módon, hogy egyes részeket módosítottak bizonyos „magasabb” érdekeknek megfelelően.

Aztán következett az Averescu-kormány, amelynek pénzügyminiszterét valósággal elhálmozták a különböző gazdasági szervek memorandumokkal: így született meg a Manolescu-féle új vámtarifa, amely azonban szintén nem bizonyult olyannak, hogy akár a kereskedelem, akár pedig az ipar és a köznosság érdekeit fedezte volna.

A kormány új dátumai

Mihail Manolescu vámtarifája tehát egyenesen csődöt mondott. A tarifa pontjai között nem volt meg az a minimális nüanszkülönbség, amely a nemzeti iparvédelem szempontjából prohibícióra szorult importárut megkülönböztette volna attól a produkciótól, amelynek szabad utat kell engedni, tekintve egyik romániai gyárral sem konkurrál.

Amellett pedig a paragrafusok is összeváltak cserélve, a magyarázó szöveg pedig sok helyütt zavaros volt, ami úgy az importőrök, akárcsak a vámhatóságok visszaéléseire adott alkalmat.

A vámtarifa körüli állapotok tarthatatlanná váltak. Hevenyében módosításokat eszközöltek rajta, aztán: Következett az emlékeztető „tégla”-ügy, amely után a liberális kormány került az uralomra.

Új dátumot kapott az ország. Azt mondta Brătianu Vintila pénzügyminiszter, hogy márciusban új vámtarifa lesz, az idő azonban eltelt s erre a gazdasági kormány szeptemberre toltta ki az új vámtarifa életbeléptetésének határidejét.

Előzőleg intervenciók történtek: engedték az ipar, a kereskedelem és a fogyasztókörzés reprezentánsait is résztvenni annak a bizottságnak a tárgyalásán, amely a nagyjelentőséggel bíró vámtarifát megszerkeszti. A kor-

mány a kérést teljesítette és a vámtarifa-bizottságra meghívta az ipar és kereskedelem reprezentánsait.

Sakkhúzás, amelyre senki sem számított

A gazdasági kormány a vámtarifa összeállítására egy hivatalos vámbizottságot nevezett ki, amely nyilvános üléseken, a különböző reprezentánsok bevonásával kezdte meg a vámtarifa összeállításának munkálatait.

Ez a vámbizottság júliusig dolgozott zavartalanul, ekkor azonban a kormány részéről olyan váratlan sakkhúzás történt, amelynek hatásai csak később bontakoztak ki. Minden bejelentés nélkül egy ugynevezett speciális vámbizottságot nevezett ki, amely önkényes joggal a legszigorúbb zárt tárgyalásokon kénye-kedve szerint módosította a nyilvánosan dolgozó vámbizottság tervezetét, úgy, hogy az egyes vélemények szerint teljesen új formát nyert.

A Tancred Constantinescu vezetése alatt működő; felsőbb bizottság összeállításával egyidejűleg megindultak a kül- és belföldi intervenciók különböző kedvezmények eléréseért. Hogy ezek az intervenciók milyen eredménnyel jártak, azt egyelőre senki sem tudja. De maga a kormány sem tagadja, hogy ilyen intervenciók történtek.

A legbizonytalanabb a helyzet

Amióta ez a revíziós bizottság megkezdte működését, a vámtarifa körül a legbizonytalanabb a helyzet uralkodik és ez a gyáripár produktivitását is bizonytalanra teszi. A bizottság által eszközölt módosításokról mindegyik egyetlen kommuniké sem jelent meg és egyetlen adat nem került nyilvánosságra.

Igy tehát az ipar és kereskedelem előtt a legmélyebb titok az, hogy a közeljövőben életbelépő vámtarifa milyen intézkedéseket tartalmaz. És ezzel megint szembetaláljuk magunkat a régi szituációval: az ország vámtarifáját összeállították, anélkül, hogy az érdekelt közgazdasági tényezőket meghallgatták volna a kérdésben.

Nem lehet prejudikálni. Nincs kizárva, hogy a titokban eszközölt változtatások az ország gazdasági életének szempontjából kedvezőek. Erre azonban mindegyik nem volt precedens. A legnagyobb baj azonban ott van, hogy a gyáripárosok körében a legnagyobb bizonytalanság uralkodik. A gyárak abba a szituációba kerültek, hogy nem mernek nagyobb rendelése-

ket effektuálni, mert attól tartanak, hogy a vámtarifa meglepetéseket fog magával hozni.

A gyárak tehát a produkciót hónapok óta lassított tempóban bonyolítják le. Hasonló helyzetbe kerültek a kereskedők is, akik az őszi megrendeléseket nem merték eszközölni, mert szintén nincsenek tájékozva arról, hogy mit tartalmaz a vámtarifa.

A gyáripárosok és a kereskedők reprezentánsainak kérdéseire a kormányhatóságok azt a választ adták, hogy a legfelsőbb bizottság által módosított tarifatervezetet életbeléptetése előtt nyilvánosságra hozzák. Ez az ígért azonban nem faktum, mert a félhivatalos távirati iroda legutóbbi jelentése szerint az új vámtarifát anélkül, hogy bárkinek is bemutatnák, királyi dekrétummal életbeléptetik.

Ez a lehetőség állandó aggodalomban tartotta az érdekelteket és ezért most úgy a gyáripár, mint a kereskedelem részéről akciók indultak meg annak megakadályozására, hogy a vámtarifát meglepetésszerűen, királyi dekrétummal léptessék életbe.

A tegnapi nap folyamán a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megbízásából Bukarestbe utazott dr. Bereczky Ernő szakreferens, hogy a kormánytól információkat kérjen a vámtarifáról az általános bizonytalanság megszüntetésére. Az intervenció eredményéről azonban még nem érkeztek hírek. Egyeseknek komoly aggodalmuk, hogy az új vámtarifa nagyfokú drágasági hullámot fog előidézni, ami semmilyen körülmények között sem mondható a kereskedelem és a fogyasztókörzés érdekeinek.

Elmarad az október 4-ére összehívott filmszakmai értekezlet. Az október kölcsönzők és mozi tulajdonosok értekezlete, mely hivatalba lett volna a már régóta húzódó filmszakmai elemtételek kiegyenlítése, bizonytalan időre eltolódott.

Gabona monopolizálási tervvel foglalkoznak Görögországban. Érdekes tervezetet dolgozott ki a görög földművelésügyi minisztérium, mely szerint a gabonakereskedelmet az állam fogja monopolizálni. A tervezet szerint az összes gabonafajtát az állami egyeduralóság hatáskörébe fognak tartozni, kivéve a kukoricát, mely az új törvény meghozatala után is megmarad a szabadkereskedelemben.

Legszebb
lemezek
Lepagenál

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK

Szolid árak!

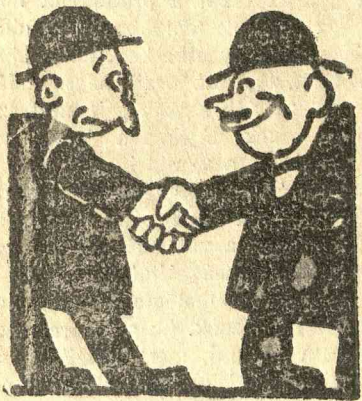
Az
őszi divatujdonságok
megérkeztek

A GÓLYA ÁRUHÁZBAN!

VEVŐINK MINDEN
HÓNAPBAN INGYEN
DIVATLAPOT KAPNAK

Szolid árak!

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy a kormányra nem fog lehetni ráismerni a kisebbségi törvénytervezet szövegéből.

— Direkt úgy lett rendelve. Kohn is elment egyszer a fényképészhez, hol két tucat kabinetképet rendelt direkt azaz a kihötéssel, hogy a képeknek nem szabad hozzá hasonlítani.

„De hát mi az oka ennek” — kérde a meglepett fényképész.

Tudja kérem, — magyarázza Kohn, — az alkalmazottaimnak szánom a képeket új évi ajándéknak és nem akarom, hogy rámondhassák: „ez hasonlít a mi főnökünkre.”

— Így már értem. De honnan állítja mindenki terminusra, hogy hány nap múlva kerül kormányra?

— A fiatal Schwartz beállt egyszer a főnökhöz és így szól:

„Főnök ur, holnapra egy hétre szabadságot kérek, az édesapám temetésére kell mennem.”

„Holnapra egy hétre? — csodálkozik a főnök, — hát honnan tudja maga már ma, hogy nyolc nap múlva temetik az édesapját?”

„Ép most kaptam tőle egy levelet, amelyben azt írja, hogy mához egy hétre felakasztják.”

— Mondja Pancser ur, mit szólnak illetékes helyen ahhoz, hogy az igazságügyminiszter az összes pártokat végigjárta, mielőtt a liberális pártba került és most megint az averescónusokkal kacérkodik?

— Grünnek azt mondja valaki: „Grün ur, a maga felesége folyton legénylakásokra jár.”

„Mbach — mondja Grün, — hozzáam is így került.”

— Pancser ur, nem tud valami jó társadalmi pletykát?

— Hogyne kérem. Gelb a feleségével a házban táncolt, amikor egy melletti elítélő dendi Gelbné fülébe dudolja az ismert nótát:

„Gyűlölöm magát.”
Gelb egy pillanatra farkasszemet néz a krakélerrel, aztán így szól:

„Háttha még maga lenne a férje.”
— No Pancser ur, akkor mára ebben maradtunk.

— Na és maga és maga kívül kacérkodik, Pancser ur?

— Senkivel! Örök hűséget esküdtem az „Angyal” fertőtlenítő szappannak.

— De, amit én mondok, az nem pletyka.

— ?

— Hogy- legelőszóban és legjobban gyermekruhát és egyenruhát Adler, Szentegyház-utca 5. üzletében vásárolhat.

* LÁPUNK BUDAPESTEN állandóan olvasható a Park-szálloda kávéházában, VIII., Baross-tér 19.

MOZIVILÁG

Bajuszos színészek

Nem is olyan régen még, ha valahol megjelent egy borotváltarcú férfi, aki nem viselt reverendát, mindenki tudta róla, hogy színész. Ma mindenki berotválkozik. Viszont egyre több és több színész növeszt bajuszt, sőt szakállt.

Ezt is a film hozta magával. A felevezőkamara lemosója ugyanis könyörtelenül leleplezi, különösen a premier plan-oknál, a ragasztott szőrzetet. A színpadi maszk nevétségesen hat a vásznon. Ha a filmszínész bajuszos, vagy szakállas szerepet kénytelen alakítani, ma már legtöbbször megnöveszti a felvételek tartamára a kívánt „férfidísz”-t. A szakáll- és bajusznövesztés azonban, különösen a kezdeti stádiumban meglehetősen utálatos és kellemetlen (ki megy szívesen egy hetes szakállal utcára, vagy éppen társaságba?) és emiatt mind nagyobb számmal akadnak színészek, akik az egyszerű meghagyott bajuszt nem is borotválják többé le. Az első mozi-színész, aki állandóan saját bajuszával játszott, a feledhetetlen komikus, Max Linder volt; elegáns kis angolbajuszt, amely feltűnően hasonlatossá tette egyébként a pesti kabaré apjához, Nagy Endréhez, egész tragikus haláláig változatlanul meghagyta.

Az amerikai filmsztárok közt egész sereg van, akik állandóan bajusszal játszanak, így például a férfias Roland Colman, a bájos Raymond Griffith, a temperamentumos Antonio Moreno. A leghíresebb bajuszos színész, Douglas Fairbanks azonban már neofita: bajusz nélkül lett sztár és csak az utolsó öt-hat évben tért át a bajusz viselésre. Hasonló az eset John Gilbert-rel is, aki első szerepeit szintén csupasz arccal játszotta. Az elegánsan cinikus Adolphe Menjou ezzel szemben még a hollywoodi kintinból

A német filmszínészek között is egyre inkább hódít a bajuszviselés. A

legutóbb felfedezett Peter Leska amerikai mintára stucoolt bajuszkával (és sajnos, megrövidebbre nyírt tehetség-gel) kezdte művészi pályafutását és minden jel szerint nem is akar megválni tőle. A fiatal német férfisstárak közül Werner Fütterer növesztett az utóbbi időben bajuszt, de őt még nem lehet azért végleg besorolni a bajuszos sztárok közé, mert valószínű, hogy le fogja hamarosan vakartatni orra alól az odanőtt kis szőrpamacsot. Rosszul áll neki Willy Fritsch is játszott egy filmet bajusszal, de utána sietve megberotválkozott. Az átmeneti bajuszosok száma egyébként légió, nemcsak Németországban, de Hollywoodban is, ahol például Ramon Novarro és Robert d'Arcy, az intrikus, játszanak hol bajusszal, hol anélkül.

A bajusz legújabb renegátja a ragyogó német karakterszínész, Heinrich George, aki éveken keresztül unicum volt abban a tekintetben, hogy egy rész nemcsak bajuszt, hanem hatalmas szakállt is viselt, másrészt szakállas-bajuszosan játszott a színpadon is. Egy jó szerep kedvéért azonban — (Barnowsky rábizta a Broadway főszerepét a színházban) — vérző szívvel megvált mégis híres „matrac”-ától és már szakáll nélkül játszik például a Song-bar, a filmen is.

A bajuszos színészek galériájában két svindler is helyet foglal. Az egyik Charlie Chaplin, akinek világhírű kis bajuszkája tudvalevően egész közönséges ragasztmány. A másik az újabban filmszínészként is mindgyakrabban szereplő Szőke Szakáll, aki, mióta Magyarországon kívül el, kibékült a horbólyl és levágatta lengő szőke szakállát, amelyről annakidején, amikor még Gerő Józsefnek hívták és szelíd kereskedő volt a Király-utcában, elnevezte magát.

HIRDESSZEN A MAI VILÁGBAN

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej, vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresői részére egyszerű hirdetés 20 lej. — Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Különbejárati kapualatti szép butorozott szobát keresek. Cim a kiadóban.

Jó házikort csakis a Léb-udvarban ehetik, hol kihordásra is kapható havvi abona 1200 lej, aronások felvételnek Malom-utca 14 szám.

Bejáróné elsejettől ajánlkozik délelőttre. Minden házi munkát vállal, főzést is. Cim a kiadóban.

Lakást keresek azonnala, 2 szoba, konyha és fürdőszobával. Tiszta és csendes udvarral, gyermek nélküli család részére. Lehetőleg az állomás, vagy Autóbusz járat közelében. Arajánlatot kérek a lakbérre és lakáscímre. Alexandru. Apor-utca 4-a. Strada Miron Costin 4-a.

Iroda takarítást vállal elsejettől ügyes asszony. Cim a kiadóban.

Aztalos-műhely teljes felszereléssel eladó, esetleg társ keresetnek. Cim a kiadóban.

Elcsereiném Főterem levő 2 szoba konyha lakáscímre, belvárosban, földszintes lakással, egyik szobája különbejárattal. Cim a kiadóban.

Piatalemberek munkára felvételnek a „Cristal”-gömosógyárba.

Német levelező-gépirót keresünk azonnali belépésre. Cim: Radio. Julius Maniu.8.

Aranyéremmel kitüntetett színes vetőgalambok eladók. Monostori-ut 104

Belvárosban bodega és éttermemet kedvező fizetési feltételek mellett átadnám, esetleg kezelésre is. Cim a kiadóban.

Három egymásba nyíló nagy helyiség Kínizsi-tuca 2, emeleten, irodának, estleg másnak is azonnal kiadó. Rákóczi-ut 53 sz. 4 szobás külön álló telek, ugyanott kétszobás külön álló telek meszes gödrökkel, vízvezetékkel, kamarákkal (építés vállalkozónak alkalmas), ugyanott üres telek csak garázs épülettel eladók. Értekezhetini Konze Ernő építésszel, Str. Saguna 10.

Asszonyok kincse! Az általános közkeveltségnek örvendő Dr. Szentpétery Lajosné-féle „Szakácskönyv” harmadik, bővített kiadása, új átdolgozásban, 800 kipróbált recepttel és igen sok illusztrációval most jelent meg. E „Szakácskönyv” minden háztartásban nélkülözhetetlen. — Fiatal háziasszonyok, gazdasszonyok és szakácsnők helyes útmutatója ez a könyv a konyhaművészet minden ágában. Tartalmazza a levesek, stílek, főzelékek, tészták, krémek, fagyadtok és minden ételeknek gazdaságos, kímélő és könnyű elkészítési módját. Zöltségérték, befőttek eltartási és befőzési módját is. Kapható minden könyvkereskedésben és Iordán a kiadónál: Füssy József könyvkereskedésében.

SZÍNHÁZ

SZÍNHÁZI IRODA HIREI

Az egész város az Elsodort ember-ről beszél

Ma Kolozsvárott nincs más téma. Kávéházakban, utcán, társaságokban, hivatalokban, mindenütt az Elsodort ember tegnapi szédületes sikeréről beszélnek.

Ma Kolozsvárott mindenki ezzel köszönti az ismerőst: Látta-e már az Elsodort ember-t.

Elsodort ember láz van egész Kolozsváron. A Magyar Színház pénztára egész nap valóságos ostrom alatt áll. Mindenki jegyet akar magának biztosítani az Elsodort ember előadásaira.

Tegnap százan és százan távoztak csalódottan és bosszankodva a pénztár ablakaitól, mert egyetlen egy jegy sem volt az előadások megkezdésekor.

Az Elsodort ember-t egész héten, minden nap vetítik a Magyar Színházban.

Figyelmeztetjük a közönséget, hogy az előadások perenyi pontossággal kezdődnek s így mindeenkéül jóelőre foglalja el a helyét, mert kár volna bárcsak egy jelenetet is elmulasztani ebből a grandiózus filmből. Visszamaradni egyik előadásról a következőre pedig nem lehet.

Előadások kezdete:

Első előadás: Pont 3 órakor.

Második előadás: Pont egyenyed 4 órakor.

Harmadik előadás: Pont fél 8 órakor.

Negyedik előadás: Pont háromnegyed 9 órakor.

HETI MŰSOR

Szerda: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)
Csütörtök: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)
Péntek: Elsodort ember. (A világ leghatalmasabb filmsodája.)

Nagy Gyula a Vigszínház tagja. A kolozsvári színháznak hosszú éveken át volt kedvence Nagy Gyula. A dédelgetett komikus, a város rajongott Gyula bácsija egy szép napon gondolt egy nagyot és bár Kolozsváron itelelnapig is ellehetett volna, — hisz a színház és közönség egyaránt a szívébe zárta — máról-holnapra felköltözött Pestre. Az éhes városban nem elég az „isteni szikra”, könyök is kell, jó erős könyök és Gyula bácsi a pesti dsungelben bizony nehezen találta magát. Kőbányán vett kis kocsmát bérbe, hogy Thalia se orroljon meg rá, néha-néha csak berándult Beöthyhez a Belvárosiba egy-egy briliáns alakítással bizonygatva, hogy Nagy Gyula is él és tud, ha nem is verekszik. Most aztán Budapest is megadja neki, amit érdemel: a magyar főváros legelőkelőbb színháza, a Vigszínház tagjai sorába szerződtette. Bizonyosak vagyunk benne, hogy az idei szezonban Gyula bácsi arrivál és Kolozsvár kedvence végre Budapestén is olyan posztot kap, amelyre istenadott tehetségével régen rászolgált.

Felelős szerkesztő:

SERESS JÓZSEF

A budapesti

Színházi Élet

minden száma 200 oldal. 5 kotta

1 szindarab.

Ára 40 lej. 1/4 év 450 lej.

PALLAS

LAPTERJESZTŐ CLUJ

Cenzurat: SUCIU.